

COMISIA COMUNITATII EUROPENE

CARTEA ALBA A COMISIEI EUROPENE
UN NOU ELAN PENTRU TINERETUL EUROPEAN

CUPRINS

CARTEA ALBA A COMISIEI EUROPENE UN NOU ELAN PENTRU TINERETUL EUROPEAN.....	1
CUVANT INAINTE.....	4
1. Context.....	6
2. Provocari.....	7
2.1. Evolutia demografica.....	8
2.2. Mutatiile in randul tineretului.....	8
2.3. Implicarea tineretului in viata publica.....	9
2.4. Integrarea europeana.....	10
2.5. Mondializarea.....	11
3. O consultare bogata in rezultate.....	11
3.1. Mesaje-cheie.....	13
4. O ambitie noua.....	14
4.1. Domeniul specific al tineretului.....	15
4.1.1. Metoda deschisa de coordonare.....	15
4.1.2. Campul de interventie a metodei deschise de coordonare in domeniul tineretului.....	16
4.2. O mai buna evaluare a tineretului in cadrul altor politici.....	19
4.3. Utilizarea programului TINERET.....	22
5. Concluzie.....	22
ANEXE.....	24
Anexa 1 Rezultatele consultarii.....	24
1. Nici o democratie fara participare.....	25
1.1. Analiza rezultatelor.....	25

1.2.	Propuneri rezultate din consultare.....	29
2.	Educatia , etapa cruciala pentru tineret.....	32
2.1.	Analiza rezultatelor.....	32
2.2.	Propuneri rezultate din consultare.....	37
3.	Locul de munca , un mijloc mai bun de integrare a tineretului.....	40
3.1.	Analiza rezultatelor.....	40
3.2.	Propuneri provenite din consultare.....	45
4.	Valorificarea la maximum a perioadei de tinerete.....	49
4.1.	Analiza rezultatelor.....	49
4.2.	Propuneri reiesite din consultare.....	54
5.	O Europa fundamentata pe valori.....	56
5.1.	Analiza rezultatelor.....	56
5.2.	Propuneri rezultate din consultare.....	61
6.	Contributii la Cartea Alba.....	67
Anexa 2 Sinteza actiunii europene in domeniul tineretului.....		69
1.	Programul TINERET.....	69
2.	Initiative politice cu impact asupra tineretului.....	70
3.	Finantare in materie de ocupare a fortei de munca , de educatie , cultura si de protectie a tineretului.....	77
4.	Carta drepturilor fundamentale.....	78
5.	Sprijinul Parlamentului European.....	78
6.	Contributii ale Comitetului economic si social si ale Comitetului regiunilor.....	79
7.	Dialog cu Forumul european al tineretului.....	80
8.	Dezbaterile Consilului Europei.....	80
9.	Studii si sondaje de opinie lansate de Comisia Europeana.....	81

CUVANT INAINTE

Decizia de a publica aceasta Carte Alba a tineretului si , mai ales , decizia de a preceda editarea ei printr-o larga consultare releva mai presus de toate vointa promovarii noilor forme de guvernare europeana.

Cartea Alba se inscrie prin urmare perfect in linia trasata de Comisie in luna iulie a acestui an cand a adoptat Cartea Alba a Guvernarii , constand in deschiderea procesului decizional al Uniunii Europene (U.E.) participarii cetatelor si , in consecinta , participarii tinerilor cetateni la luarea deciziilor care-i privesc.

Tinerii in prima linie

Rezultatele vastei consultari care a precedat aceasta Carte Alba sunt clare : in ciuda situatiilor extrem de diverse , tinerii impartasesc in masura egala valori si ambitii , dar se confrunta totodata si cu aceleasi dificultati. Acesti tineri constituie un grup in plina transformare caracterizat prin : acces intarziat la un loc de munca si intemeierea tardiva a unei familii , naveta intre locul de munca si studii , dar mai cu seama trasee individuale cu mult mai diferite decat in trecut . Scoala sau universitatea , locul de munca si mediul social nu mai joaca acelasi rol integrator ca altadata.Statutul personal de autonomie se dobandeste din ce in ce mai tarziu in viata.

Acest fapt se traduce adesea printr-un sentiment de fragilitate fata de conditia lor , prin pierderea increderii in sistemele decizionale existente si printr-un anumit grad de detasare de formele traditionale de participare la viata publica , precum si de participare la organizatiile de tineret. Unii tineri afirma ca nu-si regasesc intotdeauna preocuparile reflectate in politicile publice concepute pentru si de catre semenii lor mai in varsta. O parte a tinerilor se refugiază in indiferenta sau in individualism , in timp ce o alta e tentata de moduri de exprimare , cateodata excesive , aflate chiar la limita cailor democratice. Majoritatea dintre ei isi doreste totusi sa influenteze politicile , insa nu reuseste sa gaseasca mijloacele adecvate.

Cu toate acestea , tinerii europeni au un cuvânt important de spus intrucat eu sunt primii afectati de evolutiile economice , dezechilibrele demografice , globalizare sau de diversitatea culturala. Tocmai lor li se cere sa creeze alte forme de relatii sociale , alte modalitati de exprimare a solidaritatii , de confruntare cu diferentele si de implinire in acelasi timp cu aparitia noilor incertitudini.

In ciuda unui context social si economic din ce in ce mai complex , tinerii dovedesc o mare capacitate de adaptare. Responsabilii politici nationali si europeni au raspunderea de a facilita acest proces de adaptare determinandu-i pe tineri sa devina pe deplin actori in societatile contemporane.

Tinerii si Europa

Dezbaterea privind viitorul Europei este inceputa si in plina desfasurare. O extindere fara precedent va deschide in curând perspective cu totul noi. Acesti ultimi ani de viata politica europeana ne transmit un mesaj fara echivoc : Uniunea Europeana trebuie sa fie construita si

modelata impreuna cu europenii. Consultarile organizate in scopul pregatirii evolutiei UE , reflectiile angajate asupra formelor de “guvernare” trebuie in mod egal sa-i includa pe cei ce vor prelua maine stafeta. Proiectul european este recent , in continua transformare si in permanenta dezbatere : pentru a progresa , are nevoie de ambitie , entuziasm , dar si de adeziunea tineretului la valorile pe care se sprijina.

Tinerii si-au spus parerea in mod limpede : ei doresc sa fie ascultati si considerati ca interlocutori deplin in acest proces ; ei vor sa contribuie la construirea Europei si sa influenteze dezbaterile asupra viitorului ei. A venit timpul ca tineretul sa fie considerat ca forta pozitiva in construirea Europei , si nu ca o problema de administrat in nume propriu. Cu alte cuvinte , trebuie sa li se ofere tinerilor mijloacele necesare sa isi exprime ideile si sa le confrunte cu ideile similare ale celorlalti participanti la societatea civila.

De la nivel local la cel european : o noua dinamica

Cea mai mare parte a sugestiilor mentionate in aceasta Carte Alba se adreseaza statelor membre si regiunilor Europei , carora le revine principalul efort de a pune in practica diversele actiuni intreprinse in favoarea tineretului. De fapt , chiar in acest domeniu , tinerii pot aprecia in mod concret rezultatele angajamentului lor personal prin care se insuseste cetatenia activa. Numai participand la viata scolii , a cartierului , a comunitatii sau a unei asociatii tinerii pot dobandi experienta , dar si increderea in sine necesara pentru a investi mai mult , in prezent sau in viitor , in viata publica , inclusiv la scara europeana. Angajandu-se in activitati sociale deschise tuturor , fara nici un fel de discriminare , tinerii contribuie la edificarea unei societati mai solidare si isi asuma din plin calitatea de cetateni.

Cu toate acestea , este important sa se confere o dimensiune europeana actiunilor in favoarea tineretului pentru impulsinarea eficacitatii si a sinergiilor respectand si valorificand totodata responsabilitatile specifice fiecarui nivel de interventie. Cerintele formulate de tinerii consultati , directiile de actiune sprijinite de Parlamentul european si propunerile statelor membre sunt exprimate in acest sens cu prilejul consultarii lansate de Comisia Europeana. Drept raspuns , Cartea Alba sugereaza un nou cadru de cooperare europeana care inglobeaza doua principale aspecte : aplicarea metodei deschise de coordonare in domeniul specific al tineretului si o mai buna evaluare a dimensiunii tineretului in elaborarea altor politici.

Aceasta dimensiune europeana va genera o dinamica in acest domeniu , va stimula creativitatea permitand schimbul si compararea practicilor adecvate , recunoasterea nationala si europeana a eforturilor intreprinse la nivel local sau regional de catre indivizi , precum si de catre organizatiile cu responsabilitati in domeniul tineretului. Aceasta dimensiune va permite crearea unei viziuni comune si dobandirea unei mai bune cunoasteri a problemelor legate de tineret , va facilita o conlucrare mai eficienta , precum si fixarea unor obiective comune.

Ascultarea parerilor tineretului , instituirea unui forum pentru initiativele locale , incurajarea statelor membre sa coopereze cat se poate mai eficient , lansarea incepand in acest moment a unor actiuni concrete in cadrul programelor europene deja existente si o mai adecvata reflectare a dimensiunii “tineret” in ansamblul politicilor : iata in ce consta demersul propus de aceasta Carte Alba pentru crearea conditiilor propice in vederea unei participari depline a tinerilor in viata societatilor democratice , deschise si solidare.

1. CONTEXTUL

Europa largita va numara 75 de milioane de tineri cu varste cuprinse intre 15 si 25 de ani¹. Indiferent de eterogenitatea lor (in termenii accesului la piata muncii , ai educatiei , vietii familiale , venitului , etc) , tinerii isi revendica statutul de cetateni , din care decurg drepturile si obligatiile lor. Investitia in tineret inseamna sa investesti in ceea ce constituie bogatia societatilor noastre , de astazi si de maine. Este vorba despre una dintre cheile care asigura realizarea cu succes a obiectivului politic definit de Consiliul European la Lisabona : transformarea Europei intr-o “economie bazata pe cunoastere , cea mai competitiva si mai dinamica din lume”.

Tratatele UE permit sa se actioneze in numeroase sectoare de activitate² care se rasfrang in mod direct sau indirect asupra tineretului : lupta impotriva discriminarii , cetatenia europeana, accesul la un loc de munca , lupta impotriva excluderii sociale , educatia , formarea profesionala , cultura , sanatatea , protectia consumatorilor , libera circulatie a persoanelor, protectia mediului inconjurator , mobilitatea tinerilor cercetatori , cooperarea in dezvoltare si lupta contra saraciei.

Diverse actiuni comunitare care ii vizeaza in mod direct pe tineri au fost deja initiate : in domeniul educational , dar si in cel al ocuparii fortei de munca si al formarii profesionale sau , mai recent , in cel al accesului la tehnologii de informare , pentru a nu enumera decat cateva exemple.

Dincolo de politicile generale si sectoriale care afecteaza tineretul , s-au desfasurat totodata si alte tipuri de activitati care favorizeaza mobilitatea , schimbarile interculturale, cetatenia , serviciile de voluntariat ... In acest context , si pe baza articolului 149 din Tratat³ , UE a

¹ Termenul de tineret este considerat aici ca fiind perioada de viata cuprinsa intre 15 si 25 de ani , prin analogie cu cea stabilita de Parlamentul European si de Consiliul Europei pentru programul Tineret. Prin Europa largita , se desemneaza statele membre ale Uniunii Europene si cele 12 tari pe cale de aderare.

² Conform Anexei 2 “Vedere de ansamblu asupra actiunilor europene in favoarea tineretului”. Acest document de sinteza continua ansamblul experientei europene in materie de tineret , experienta pe care trebuie sa se grefeze orice actiune intreprinsa in viitor.

³ Articolul 149 al Tratatului:

1. Comunitatea contribuie la dezvoltarea unei educatii de calitate prin incurajarea cooperarii intre statele membre si , daca e necesar prin sustinerea si completarea actiunii lor cu respectarea deplina a responsabilitatii statelor membre pentru continutul invatamantului si pentru organizarea unui sistem educational , precum si diversitatii lor culturale si lingvistice.

2. Actiunea Comunitatii vizeaza :

- dezvoltarea dimensiunii europene in domeniul educatiei , mai ales prin insusirea si diseminarea limbilor statelor membre;
- favorizarea mobilitatii studentilor si a profesorilor , inclusiv prin incurajarea recunoasterii academice a diplomelor si a perioadelor de studiu;
- promovarea cooperarii intre institutiile de invatamant;
- dezvoltarea schimburilor de informatii si de experienta pe probleme comune sistemelor de educatie ale statelor membre;
- favorizarea dezvoltarii schimburilor de tineret si de animatori in domeniul socio-educational;
- incurajarea dezvoltarii invatamantului la distanta.

3. Comunitatea Europeana si statele membre favorizeaza cooperarea cu tarile tertesi cu organizatiile internationale competente in materie de educatie si in special cu Consiliul Europei.

4. Pentru a contribui la realizarea obiectivelor vizate in prezentul articol , Consiliul adopta:

introdus o serie de programe , inclusiv programul Tineret , care au permis inceperea unei cooperari in proiecte de mobilitate si de schimburi de tineret. Aceasta cooperare s-a extins treptat-treptat si in alte domenii ca de pilda informarea , schimburi intre organizatii si serviciul de voluntariat.

In mod mai general , un ansamblu de subiecte – cum ar fi de pilda participarea sau autonomia tinerilor – care nu reliefeaza in mod direct competentele comunitare , merita o analiza aprofundata datorita legaturii lor stranse cu domeniul tineretului si , tinand seama de impactul lor la nivel politic , se urmareste sa se ofere statelor membre o practica utila pentru coordonarea actiunilor acestora in sectoarele de interes.

Ansamblul acestor actiuni specifice in favoarea tineretului a primit un sprijin constant din partea Parlamentului european , fie in momentul adoptarii programelor , fie sub forma de rezolutii ori audieri ale tinerilor. Consiliul Ministrilor Tineretului a adoptat o serie de rezolutii privind participarea tineretului , potentialul educativ al sportului , integrarea sociala , spiritul de initiativa si antreprenorial al tinerilor. In privinta Comitetului economic si social si a Comitetului regiunilor , institutiile furnizeaza cu regularitate informatii pozitive si incurajatoare asupra diverselor aspecte referitoare la tineret.

Intrebarea care se pune pe viitor este de a sti daca aceste activitati raspund ansamblului provocarilor cu care se confrunta astazi tineretul si daca responsabilii politici europeni valorifica la maximum potentialul reprezentat de tineri. Se impune sa constatam ca rezolutiile sau declaratiile referitoare la tineret raman deseori la stadiul bunelor intentii si ca institutiile europene si statele membre duc lipsa de o viziune globala asupra politicilor si a mijloacelor de actiune in favoarea tineretului. Sistemul actual de cooperare europeana in domeniul tineretului si-a atins limitele si risca sa nu mai poata raspunde la noile provocari (vezi punctul 2) care trebuie sa fie subliniate :

- evolutia demografica si sociala care tensioneaza relatiile intre generatii;
- prapastia crescanda intre tineri si afacerile publice la nivel national , european si international , care risca sa genereze un “deficit cetatenesc”;
- investirea in calitatea dezbaterii asupra viitorului Uniunii , ca imperativ democratic , si promovarea unei noi legaturi mai stranse cu cetatenii , cu societatea civila si cu actorii teritoriale , dupa cum se preconizeaza in Cartea Alba a Guvernarii Europene⁴.

- instituirea , in conformitate cu procedura vizata in articolul 251 si dupa consultarea Comitetului economic si social si a comitetului regiunilor , unor actiuni de incurajare , excluzand armonizarea dispozitiilor legislative si regulamentare ale statelor membre;

- instituirea recomandarilor cu sprijinul majoritatii in drept la propunerea Comisiei.

⁴ “Guvernarea europeana – Cartea Alba “, COM (2001) 428 din 25.07.2001

Promovarea noilor forme de guvernare europeana reprezinta una dintre cele patru prioritati strategice fixate de Comisie . Prin termenul de “guvernare” trebuie sa se inteleaga ansamblul de reguli , mecanisme si practici care influenteaza articularea diverselor puteri exercitate , precum si deschiderea procesului decizional al UE catre participarea cetatenilor la deciziile care ii privesc.

Aceasta modernizare a actiunii publice europene este sustinuta de cinci principii fundamentale : deschidere , participare , responsabilitate , eficacitate , coerenta .

Domeniul tineretului este unul in care aceste principii trebuie sa fie aplicate in cel mai inalt grad:

- **Deschidere** : asigurarea unei informari si a unei comunicari active pentru tineri , in limbajul lor , pentru ca ei sa inteleaga modul de functionare al institutiilor europene si al politicilor care-i afecteaza.
- **Participare** : asigurarea consultarii tinerilor si promovarea participarii lor la deciziile de interes si , in mod general , la viata comunitatilor in care traiesc.
- **Responsabilitate**: dezvoltarea unei cooperari noi, structurate intre statele membre si institutiile europene, in scopul de a fundamenta la nivelul responsabilitatii corespunzatoare solutii concrete ca raspuns la aspiratiile tinerilor.
- **Eficacitate**: valorificarea resursei reprezentate de tineret pentru ca acesta sa poata raspunde provocarilor societatii, sa poata contribui la reusita diferitelor politici care-i privesc si sa poata construi Europa de miine.
- **Coerenta**: dezvoltarea unei viziuni integrate asupra diverselor politici care afecteaza tineretul si a diferitelor nivele pertinente de interventie.

Decizia de a publica aceasta Carte Alba a tineretului si, mai cu seama, faptul de a fi organizat o vasta consultare in prealabil sunt rezultatul acestui mod de abordare denumit “guvernare”.

2. Provocari

2.1. Evolutia demografica

Societatile noastre imbatrinesc, sub efectul ratei scazute a natalitatii, conjugat cu o longevitate crescinda. Intre anii 2000 si 2020, proportia categoriei de virsta cuprinsa intre 65-90 de ani va trece de la 16% la 21% din populatia totala a Uniunii Europene, in timp ce proportia tinerilor cu virste cuprinse intre 15-21 de ani nu va mai reprezenta atunci mai mult de 11% ⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ Sursa: Eurostat, Statistici demografice, 1999

Imbatrinirea populatiei U.E. intre 2000-2020:

% din populatia totala a U.E. 15

Sursa :Eurostat , Statistici demografice 1999 , previziuni nationale , p.202-205

Acest dezechilibru cantitativ intre tineri si virstnici va atrage dupa sine o schimbare calitativa in raporturile dintre generatii. Presiunea financiara asupra sistemelor sociale nu reprezinta decit o fateta a acestei provocari. In fapt, va fi vorba nu numai de necesitatea crearii unor noi mecanisme de solidaritate intre tineri si parintii lor, respectiv bunicii lor, ci si, mai presus de toate, de constituirea, intr-o maniera satisfacatoare pentru toti, a unor puncti de trecere intre generatii in societatile care vor suferi mutatii profunde.

Din acest proces de imbatrinire a populatiei va decurge in egala masura necesitatea de a apela la resurse umane din afara Uniunii Europene in scopul acoperirii deficitului de forta de munca. Societatile noastre vor trebui sa se diversifice atit pe plan etnic si religios, cit si pe plan social si lingvistic. Aceasta eterogenitate crescuta va trebui sa fie controlata, in special in ceea ce priveste tineretul implicat, pentru a se evita eventualele tensiuni sociale sau repercusiuni negative asupra sistemelor educationale si a pietei muncii.

2.2. Mutatiile in rindul tineretului

Tineretul, in contururile sale sociologice, economice si culturale, a evoluat in mod semnificativ ca rezultat al schimbarilor demografice, al modificarilor produse in mediul social, in comportamentul individual si colectiv, in relatiile de familie, precum si in conditiile pietei de munca⁽⁶⁾.

Prima constatare care se impune: prelungirea perioadei de tinerete. Demografii au observat ca, sub presiunea factorilor economici (ocuparea fortei de munca, somaj) si a factorilor socio-culturali, tinerii sunt in medie mai inaintati in virsta cind parcurg diferite etape ale vietii: terminarea studiilor, acces la un loc de munca, intemeierea unei familii, etc.

Cea de-a doua constatare se refera la itinerarii de viata neliniare. Se poate asista astazi la o "confuzie a secventelor de viata"⁽⁷⁾: este posibil sa fii in mod simultant student, sa ai responsabilitati de familie, sa lucrezi, sa cauti o slujba, sa locuiesti cu parintii, iar intrepatrunderea acestor roluri sau statute diferite devine din ce in ce mai frecventa. Traseele individuale in viata devin mai putin liniare pe masura ce societatile noastre nu mai ofera aceleasi garantii (siguranta locului de munca, alocatii sociale, etc.).

Cea de-a treia constatare: modelele colective traditionale pierd teren in folosul traiectoriilor personale devenite din ce in ce mai individualizate. "Calendarele familial, matrimonial si

⁽⁶⁾ Conform raportului prezentat de cercetatori la seminarul Umea in martie 2001
(<http://europa.eu.int/comm/education/youth/ywp/umea.report.html/>)

⁽⁷⁾ "Jeunesse, le devoir de l'avenir". Commissariat Geberal de Plan, Raport al Comitetului prezidat de Dominique Charvet, martie 2001, p.33.

profesional ale fiecarui individ nu mai sunt organizate in mod standardizat⁽⁸⁾. Acest fapt se repercuteaza cu putere mai ales asupra politicilor desfasurate de autoritatile publice.

2.3. Implicarea tinerilor in viata publica

Ce regula generala, tinerii europeni doresc sa promoveze democratia si, in special, sa joace un rol in cadrul ei. Dar s-a instaurat un sentiment de neincredere in structurile institutionale. Tinerii sunt astazi mai putin dispusi sa se angajeze in structurile traditionale de actiune politica si sociala (e.g. partide, syndicate), iar implicarea lor in consultarile democratice este scazuta. Organizatiile de tineret sufera in egala masura de pe urma acestei situatii critice si simt nevoia de a se transforma⁽⁹⁾.

Acest lucru nu semnifica nicidecum ca tinerii se desintereseaza de viata publica. Cei mai multi dintre ei demonstreaza o vointa clara de a participa si de a influenta optiunile societatii – dar potrivit numai cu forme de angajament mai individual si mai punctual, in afara vechilor structuri si mecanisme participative.

Autoritatilor publice le revine in mod obligatoriu datoria de a umple golul existent intre vointa de exprimare a tinerilor si modalitatile si structurile oferite in acest sens de societatile noastre. Esecul in indeplinirea acestei datorii ar putea alimenta “deficitul cetatenesc” si chiar ar putea incuraja manifestarile de protest.

2.4. Integrarea europeana

Acest fenomen se confirma de asemenea in ceea ce priveste Uniunea Europeana, subiect despre care tinerii in general nutresc sentimente confuze. Pentru ei, Europa reprezinta in acelasi timp spatiul in care respectul pentru valorile fundamentale este pus in evidenta, dar si spatiul in care traiesc, studiaza, muncesc si calatoresc. Cu toate acestea, ei considera ca institutiile responsabile de dirijarea acestei zone sunt distante si opereaza in spatele usilor inchise. Aceasta prapastie intre tineri si Europa nu reprezinta decit o ilustrare a distantarii constatate intre popoarele europene si “Bruxelles”⁽¹⁰⁾. Si totusi, in urmarirea scopului comunitar, mai ales in perspectiva extinderii, multe lucruri depind intr-o masura covirsitoare de adeziunea si implicarea generatiilor viitoare. Este esential ca tinerii sa “se urce la bord” ca parteneri activi in eleborarea proiectelor specifice, adaptate situatiei, aspiratiilor si capacitatilor lor.

2.5. Mondializarea

In termeni relativi, se constata existenta aceleiasi decelaj intre tineri si fenomenul globalizarii. Tinerii europeni formeaza o parta a societatilor care sunt deschise catre influente culturale si economice exterioare. Lumea este cadrul lor de referinta si ei nu ezita sa sustina genul de produse care simbolizeaza globalizarea⁽¹¹⁾. In acelasi timp, tinerii contesta anumite

⁽⁸⁾ “Jeunesse, le devoir de l’avenir”. Ibid., p. 35.

⁽⁹⁾ Eurobarometrul “Tinerii europeni in 2001” (EB 55.1, efectuat in 2001) indica faptul ca tineretul european se indeparteaza usor cu nemulțumire de organizatii, un tinar din doi declarind in mod spontan ca nu apartine nici unei miscari. Se observa totodata mentinerea disparitatilor (in Olanda, aproape 80% din tineri apartin unor organizatii, in comparatie cu 30% in Portugalia). Acest nivel variabil de nemulțumire mai mult sau mai putin marcat preocupa toate tarile, cu exceptia Belgiei si a ducatului Luxemburg. Printre tinerii apartinand unor organizatii, cluburile sportive se bucura de cel mai mare succes (28%), depasind cu mult ca popularitate toate organizatiile de tineret (7%), syndicatele si partidele politice (4%).

⁽¹⁰⁾ Conform “Guvernarii Europene – Cartea Alba”, idem.

⁽¹¹⁾ Printre altele, aceste produse include tehnologiei informationale cum ar fi de pilda Internet, posta electronica, telefonul mobil. In coformitate cu Barometrul 55.1, procentajul persoanelor cuprinse in grupa de virsta 15-25 de ani, care declara ca folosesc cu regularitate un computer, se conecteaza la retelele de informare, joaca jocuri

consecinte ale globalizarii in numele justitiei sociale, al transparente si al dezvoltarii “durabile”. Ei isi exprima indoileile in privinta institutiilor internationale, care li se par relativ inaccesibile, netransparente in modul de functionare si indiferente la preocuparile lor. Acest raport, cel putin paradoxal, intre tineri si globalizare reprezinta un semn nelinistitor si nu trebuie sa fie ignorat.

Prin urmare, tinerii confirma in mare masura litigiul major definit in termenii globalizarii: fie ca ne place sau nu, mondializarea exista. Misiunea noastra este s-o controlam, s-o folosim in beneficiul umanitatii.”⁽¹²⁾

Ansamblul provocarilor descrise mai sus reprezinta o miza enorma. Se impune sa cream conditiile propice in care tinerii europeni se pot afirma mai mult in calitate de cetateni solidari, responsabili, activi si toleranti in cadrul societatilor pluraliste. Implicarea crescinda a tinerilor in viata comunitatilor locale, nationale si europene si promovarea cetateniei active constituie astfel una dintre provocarile majore, nu numai pentru prezentul, ci si pentru viitorul societatilor noastre.

3. O consultare productiva, bogata in rezultate

Crezind cu putere in necesitatea acestei schimbari si avind in vedere amploarea actualelor provocari, precum si limitele sistemului curent de cooperare, Comisia Europeana a propus cu prilejul intrunirii Consiliului pentru Tineret la sfirsitul lui 1999 redactarea unei Carti Albe in scopul instituirii unei noi forme de cooperare europeana in domeniul politicii de tineret. Pe parcursul unui exercitiu de consultare pe scara larga care a condus la pregatirea acestei Carti Albe, aceasta initiativa a Comisiei a primit sprijin deplin din partea statelor membre ale U.E., din partea Presedintiilor succesive in exercitiu si din partea Parlamentului european.

O consultare fara precedent:

Aceasta Carte Alba este rezultatul unui exercitiu de consultare, esalonat de-a lungul perioadei mai 2000 – martie 2001, implicind tineri de diverse origini, organizatii de tineret, comunitatea stiintifica, responsabili politici si administratii publice. Prin amploare, durata, diversitatea persoanelor consultate si bogatia informatiilor culese, aceasta consultare este fara precedent la scara europeana. Pentru anumite state europene, aceasta consultare a constituit in egala masura o premiera. Numarul oamenilor implicati si al evenimentelor desfasurate a fost considerabil.

- 17 conferinte nationale organizate de statele membre. Aceste conferinte au reunit citeva mii de tineri si s-au soldat cu 440 de propuneri;

- Reuniunea europeana de tineret desfasurata la Paris in octombrie 2000, sub presedintia franceza, a permis plasarea rezultatelor obtinute de conferintele nationale intr-o perspectiva mai europeana; 450 de delegati ai tineretului reprezentind 31 de tari au ajuns la un acord in privinta celor 80 de propuneri discutate;

- mai mult de 60 de organizatii active in acest domeniu au participat la audierile organizate de Comitetul Economic si Social la Bruxelles in februarie 2001;

video, etc. a crescut mai mult decit dublu, ajungind de la 21% la 43%. O alta constatare semnificativa este ca 80% din tineri folosesc cu regularitate telefonul mobil.

⁽¹²⁾ Conform discursului rostit de Romano Prodi pe 20.07.2001.

- comunitatea stiintifica, reprezentata de zeci de cercetatori multidisciplinari, a fost mobilizata sa formuleze un punct de vedere prospectiv asupra evolutiei tineretului;
- s-au desfasurat intilniri cu responsabili politici si administrativi in toate capitalele europene, precum si cu Consiliile Nationale de Tineret, si s-au organizat doua reuniuni cu Directorii generali responsabili pentru tineret (una pentru lansarea intilnirilor bilaterale, cea de-a doua la incheierea consultarilor);
- a avut loc o intalnire la Umea, la mijlocul lui martie 2001, sub presedintia suedeza. Tineri, organizatii de tineret, cercetatori si autoritati publice si-au fixat prioritatile pentru dirijarea actiunii politice;
- s-a tinut o zi de dezbateri in Parlamentul european pe 24 aprilie 2001. Au participat aproape 300 de oameni, in majoritate tineri.

Consultarea va continua. Presedintia belgiana a organizat o conferinta la Ghent in noiembrie 2001, care a oferit Comisiei Europene ocazia sa prezinte Cartea Alba si sa lanseze dezbaterile asupra temelor si actiunilor propuse.

Rezultatele consultarii, analizate in amanunt in Anexa 1, confirma in general diagnoza prezentata mai sus si intaresc ideea ca un nou avint a devenit acum absolut necesar.

Toti tinerii doresc sa fie puse in aplicare politici care sa le raspunda asteptarilor. Ei considera ca actiunile publice intreprinse la nivel local, regional, national si european sunt deseori nepotrivite si in distonanta cu preocuparile lor cotidiene. Tinerii solicita o schimbare radicala in gindire, o reinnoire a practicilor si, mai presus de toate, insista sa fie implicati pe deplin in procesul de elaborare a politicilor.

3.1. Mesaje-cheie

Din ansamblul procesului de consultare reies patru mesaje-cheie:

a) Pentru o participare cetateneasca activa a tinerilor:

Tinerii consultati se reclama drept cetateni responsabili. In aceasta calitate, ei isi doresc sa fie implicati mai mult in viata comunitatii. Tinerii vor sa se pronunte in legatura cu cele mai diverse subiecte. Aceasta vointa de participare trebuie sa gaseasca posibilitatea de a se exprima la diferite nivele – de la cel local la cel international – permitind mai multe registre – active si reprezentative – si neexcluzind nici un tip de angajament – de la cel mai punctual la cel mai durabil, de la cel spontan la cel organizat. In plus, participarea tinerilor nu poate fi limitata la o singura consultare, ci trebuie sa-i includa pe tineri in procesul de luare a deciziilor.

Participarea trebuie sa fie incurajata, fara masuri de excludere, ceea ce presupune facilitarea acestui exercitiu pentru cei care intimpina mai multe dificultati si deschiderea larga a actualelor structuri pentru tinerii neorganizati.

Corolar indispensabil pentru dezvoltarea acestei cetatenii active, informarea ramine un domeniu de la care tinerii asteapta mult: constienti ca sferele de acoperit sunt vaste (loc de munca, conditii de munca, locuinte, studii, sanatate...) si ca doresc mai mult decit o simpla informare despre programele comunitare, sperantele lor constau in primul rind in recunoasterea faptului ca exista nevoi ce trebuie satisfacute. Tinerii au insistat in egala

masura asupra respectarii principiilor de egalitate a accesului, de proximitate, si a normelor etice inalte. Pe deasupra, s-a pus accentul pe importanta unei informari "cu chip uman", care-i asociaza pe tineri mai degraba in elaborarea continuturilor, decit in diseminarea acestora.

b) Extinderea si mai buna explorare a a sferelor de experimentare:

Tinerii ar vrea ca puterile publice sa recunoasca faptul ca educatia si formarea profesionala nu se limiteaza la cunostintele primite in maniera traditionala sau formala. Din punctul lor de vedere, aceasta perioada de jonctiune in ucenicia si experienta lor ar merita sa fie tratata intr-un mod mai global, incluzind aspectele neformale ale educatiei si formarii profesionale.

In aceasta optica, accentul ar trebui sa fie pus in special pe mobilitate si pe voluntariat care ramin inca practici prea limitata si prea putin recunoscute: dezvoltarea si articularea acestora cu politicile duse in domeniile educatiei si formarii reprezinta pentru ei o prioritate. Tinerii doresc ca aceste experiente largite sa fie recunoscute si sustinute din punct de vedere financiar. Pentru a reusi din plin, aceasta articulare intre dimensiunile formale si neformale ale ucenicii trebuie se tina cont de notiunea de dezvoltare individuala si sa se sprijine pe instrumente si metode specifice domeniului tineretului, instrumente si metode care favorizeaza schimbul intre egali si formele de experimentare, in cadrul carora "actiunea" primeaza asupra rezultatului.

c) Dezvoltarea autonomiei tinerilor:

Autonomia este o revendicare majora a tinerilor. Aceasta autonomie se bazeaza pe mijloacele care li se ofera si, in primul rind, pe mijloacele materiale. Din acest motiv, problema venitului este cruciala. Politicile de ocupare a fortei de munca, de protectie sociala, de asistenta pentru insertia sociala, dar si cele de asigurare a locuintelor sau a facilitatilor de transport, ii afecteaza direct pe tineri. Ele sunt necesare pentru a le permite tinerilor sa devina autonomi mai repede si trebuie sa fie dezvoltate tinind seama de parerile si de interesele lor, si valorificind la maximum cunostintele lor si experientele specifice dobindite in realizarea politicilor de tineret. Intrucit tinerii vor sa joace un rol activ in societate si intrucit se simt direct implicati in politicile legate de diversele fatete ale conditiilor lor de viatza, tinerii refuza ca politicile de tineret sa fie cantonate in domenii specifice.

d) Pentru o Uniune Europeana aparatoare a valorilor:

Marea majoritate a tineretului se regaseste in anumite valori care sunt de asemenea cele ale constructiei europene. Cu toate acestea, acest lucru nu-i impiedica pe tineri sa considere ca institutiile reprezinte entitati prea putin accesibile si care nu se preocupa prea mult de interesele lor diverse.

In fapt, gratie sau in pofida diversitatii mediilor si itinerariilor lor, tinerii evoca incertitudinile si dificultatile cu care se confrunta in viatza lor particulara si profesionala. Aceasta constientizare a fragilitatii itinerariului lor personal explica fara indoiala, in parte, preocuparea lor mai ampla pentru cei marginalizati. De asemenea, tinerii apreciaza ca trebuie sa se depuna eforturi mai sustinute pentru garantarea drepturilor minoritatilor si pentru lupta impotriva tuturor formelor de discriminare si de rasism la toate nivelele de interventie publica.

Tinerii europeni subscriu la ansamblul valorilor fundamentale pe care se intemeiaza Uniunea Europeana. Ei se asteapta ca Uniunea Europeana sa fie in masura sa le indeplineasca aspiratiile.

4. O noua ambitie

Aceasta Carte Alba abordeaza ansamblul problemelor care n-au fost ridicate cu prilejul consultarii, indiferent de nivelul de competenta. Cu siguranta, competentele politice propriu-zise in domeniul tineretului reliefeaza in cazul majoritatii statelor membre si, in anumite tari, ca acestea sunt in mare masura regionalizate si se situeaza cel mai adesea la nivel local. Deciziile luate la nivel local au de altminteri cel mai mare impact asupra vietii cotidiene a tinerilor. Complementaritatea trebuie prin urmare sa se aplice din motive principiale si de eficienta. Dar acest lucru este compatibil cu o mai adecvata cooperare la scara europeana care va consolida impactul si coerenta politicilor nationale.

De aici rezulta principala ambitie a Cartii Albe: si anume, sa furnizeze Uniunii Europene un nou cadru de cooperare in domeniul tineretului, in acelasi timp ambitios si la inaltimea asteptarilor tineretului, precum si realist, stabilind prioritati intre numeroasele proleme evocate cu prilejul consultarii si respectind diferitele nivele de competente implicate. Aceasta cooperare trebuie sa se bazeze pe fundamentul activitatilor existente, sa fie compatibila si complementara cu alte initiative in curs de desfasurare, in special cu cele din domeniile ocuparii fortei de munca, educatiei si integrarii sociale, in cazul in care acest lucru este necesar, si sa asigure o mai buna conlucrare intre diferitele nivele de putere si responsabiliti din domeniul tineretului.

Acest nou cadru de cooperare cuprinde doua aspecte esentiale:

- aplicarea metodei deschise de coordonare in domeniul specific al tineretului;
- o mai buna evaluare a tineretului in cadrul altor politici.

4.1. Domeniul specific al tineretului

4.1.1. Metoda deschisa de coordonare

Tratatul prevede in articolul 149 necesitatea de a contribui la dezvoltarea unei educatii calitative incurajind cooperarea intre statele membre.

Preocuparile tineretului, si anume cele care se reliefeaza cu claritate in urma consultarii si care apartin domeniului educatiei in sens larg, nu pot fi acoperite esentialmente pe cale legislativa. Pe de alta parte, valoarea adaugata care va decurge din aceasta conlucrare este larg recunoscuta de toti actorii domeniului. Exista in plus vointa clar exprimata de statele membre de a coopera mai strins.

Iata motivul pentru care metoda deschisa de coordonare este cea mai adecvata si se intrunesc deja conditiile pentru ce aceasta sa-si indeplineasca rolul. Aceasta metoda consta in “definirea liniilor calauzitoare ale U.E., armonizarea calendarelor specifice pentru realizarea obiectivelor pe termen scurt, mediu si lung fixate de catre statele membre; stabilirea, daca e cazul, a indicatorilor cantitativi si calitativi si a criteriilor de evaluare, in conformitate cu cele mai bune performante mondiale, care sa fie adaptate necesitatilor diverselor state membre si diferitelor sectoare, in asa fel incit sa se poate compara cele mai eficiente practici; transpunerea acestor linii calauzitoare europene in politici nationale si regionale prin fixarea obiectivelor specifice si prin adoptarea masurilor care tin cont de diversitatile nationale si regionale; efectuarea periodicaa unei monitorizari, evaluari si examinari de catre parteneri egali”⁽¹³⁾.

⁽¹³⁾ Concluziile Presedintiei, Consiliul european de la Lisabona, 23 si 24.03.2000, punctul 37.

Metoda deschisa de coordonare ofera in consecinta, asa cum se subliniaza in Cartea Alba a guvernarii, “mijloace de incurajare a cooperarii, schimb de practici adecvate, acord asupra obiectivelor si a orientarilor comune statelor membre... Ea se bazeaza pe monitorizarea permanenta a progresului realizat in indeplinirea angajamentelor, permintind statelor membre sa-si compare eforturile si sa acumuleze din experientele reciproce”.

Metoda deschisa de coordonare adaptata domeniului specific al tineretului se inspira din metoda deschisa de coordonare aplicata in sfera politicii educationale. Ea permite definirea temelor prioritare, trasarea obiectivelor si orientarilor comune, precum si punerea in practica a mecanismelor necesare. Aceasta metoda contine in egala masura modalitatile de consultare a tineretului. Comisia Europeana propune urmatorul plan:

- Actionind conform propunerii Comisiei, Consiliul Ministrilor defineste in mod periodic temele prioritare de interes comun.
- Fiecare stat membru numeste un coordonator care va servi drept interlocutor al Comisiei pentru problemele legate de tineret. Diversii coordonatori vor prezenta Comisiei Europene detalii despre initiativele politice, exemple de practica valoroasa si alte materiale spre examinare, elaborate pe temele alese.
- Comisia Europeana prezinta o sinteza si o analiza a acestor informatii Consiliului Ministrilor, insotite de propuneri pentru obiective comune.
- Consiliul Ministrilor traseaza orientari si obiective comune pentru fiecare dintre teme si stabileste procedeele de monitorizare si, daca e cazul, “cotele de nivel” bazate pe indicatori.
- Comisia Europeana raspunde de monitorizarea si evaluarea periodica si prezinta un raport oficial despre progresele realizate Consiliului Ministrilor Tineretului.
- Parlamentul European trebuie sa detina un rol corespunzator in acest proces si in monitorizarea aranjamentelor. Comitetul economic si social si Comitetul regiunilor trebuie de asemenea sa-si exprime parerile.
- Tinerii sunt consultati cu privire la temele prioritare si la consecintele acestora (vezi punctul 4.1.2. “Participare”).
- Tarile candidate la aderare sunt asociate pe cit posibil.

Metoda deschisa de coordonare, propusa mai sus, completeaza sirul instrumentelor comunitare si nu prejudiciaza deciziile care ar putea fi luate in cadrul prevazut de Tratat si care ar putea implusiona Comisia sa propuna, de exemplu, anumite recomandari in conformitate cu Articolul 149.

4.1.2. Sfera de interventie a metodei deschise de coordonare in domeniul tineretului

Printre subiectele considerate ca relevante pentru domeniul specific al tineretului si care se preteaza deci la metoda deschisa de coordonare descrisa mai sus, Comisia Europeana propune participarea, serviciul de voluntariat, informarea, imbunatatirea cunoasterii problemelor tineretului de catre autoritatile publice si, in general, cunoasterea oricarui alt subiect care ar putea contribui la dezvoltarea si recunoasterea activitatilor desfasurate in favoarea tinerilor (“Youth work”, de exemplu, activitati in clubul de tineret, in organizatii de

tineret, actiuni de strada, proiecte de stimulare a simtului civic, integrare, solidaritate intre tineri...), in afara celor cuprinse in alte procese politice, cum ar fi de pilda asigurarea ocuparii fortei de munca, integrarea sociala si educatia. Aceasta corespunde in linii mari genului de activitati si resurse asociate in mod normal cu politicile de tineret la nivel national.

Punerea in aplicare a acestei metode deschise de coordonare se poate inspira din analizele si propunerile reiesite din consultare si prezentate in Anexa 1, in scopul de a imunata nivelul de cooperare in domeniul tineretului si de a raspunde la diversele provocari actuale.

In interesul complementaritatii si al coerentei, rezultatele aplicarii metodei deschise de coordonare in domeniul tineretului se vor putea imbogati si vor putea asigura o valoare adaugata celorlalte politici, initiative sau procese comunitare, atit pe planul continutului, cit si pe planul resurselor.

Pe baza sferei de interventie definita mai sus, Comisia Europeana a identificat urmatoarele teme prioritare pentru aplicarea metodei deschise de coordonare – inainte de toate participarea.

- **Participarea**

Participarea tinerilor reprezinta in mod tipic un domeniu in care competentele apartin statelor membre. Cu toate acestea, aplicarea metodei deschise de coordonare in acest domeniu va aduce cu sine o valoare adaugata europeana, mai ales intrucit o participare sporita va contribui la dezvoltarea educatiei si simtului civic al tinerilor.

Participarea trebuie sa fie dezvoltata in special in comunitatea locala, inclusiv in scoala, care constituie un spatiu ideal si privilegiat de participare. Este de asemenea necesar sa se extinda cadrul participativ pentru a-i include si pe tinerii care nu sunt organizati in asociatii.

Metoda deschisa de coordonare ar putea duce la introducerea mecanismelor participative flexibile si inovatoare de catre autoritatile locale si la generalizarea consiliilor regionale si nationale de tineret, deschise in egala masura tinerilor care nu sunt curpinsi in organizatii.

Ca semnal puternic transmis tineretului, Comisia propune de asemenea consolidarea unei structuri de consultare a tinerilor la nivel european. Fara a exclude mecanismele de consultare directa si initiativele punctuale, Comisia Europeana sugereaza ca Forumul de tineret, reinnoit pentru a fi reprezentativ deopotriva pentru tinerii care apartin sau nu organizatiilor de tineret, sa se constituie intr-o institutie adecvata consultarii tinerilor cu privire la temele prioritare pentru aplicarea metodei deschise de coordonare si la rezultatele lor. Reprezentarea tinerilor in cadrul Comitetului economic si social va trebui de asemenea sa fie sporita.

In sprijinul metodei deschise de coordonare, Comisia considera ca anumite masuri pot fi puse in practica fara intirziere. Astfel, Comisia intentioneaza:

- sa organizeze dialogul direct cu tinerii sub forma intilnirilor periodice axate pe teme specifice in cursul anului 2002;
- sa-i implice pe tineri in initiativa referioare la viitorul Europei lansata dupa Consiliul Europei de la Nisa, incepind cu 2002;

- sa propuna proiecte-pilot pentru 2003 si 2004 in sprijinul eforturilor depuse la nivel local, regional si national pentru stimularea participarii¹⁴. Rezultatele acestor proiecte-pilot vor fi luate in considerare cu ocazia evaluarii efectuate la mijlocul termenului de indeplinire a programului Tineret si in pregatirea unui eventual program viitor.

• **Informare**

Participarea este legata indisolubil de informarea tinerilor. Responsabilitatea informarii tinerilor le revine in mod obligatoriu statelor membre, de pilda in ceea ce priveste afacerile europene. Tocmai de aceea, aceasta tema trebuie sa fie abordata de asemenea in cadrul metodei deschise de coordonare. Este necesar sa se exercite o influenta asupra tinerilor insisi daca e posibil, dar in orice caz, macar asupra persoanelor care vin in contact cu ei in scoala, cluburi, asociatii... Aceasta informare de masa va necesita o abordare coordonata, resurse considerabile si implicarea tinerilor in conceperea si in aplicarea acestor instrumente de comunicare. Aceasta abordare va fi coordonata printr-o noua politica de informare a U.E., care va rezulta indeosebi din principiile de guvernare si care este acum in curs de elaborare de catre Comisie in stransa legatura cu Parlamentul european.

In sprijinul metodei deschise de coordonare, Comisia considera ca numite masuri pot fi transpuse in viata fara intirziere. Ea intentioneaza:

- sa introduca un portal electronic permitind accesul unui numar cit mai mare de tineri la informatiile europene, incepind din 2002, ideea principala fiind aceea de a explora sinergiile intre site-urile existente si portalul proiectat;
- sa intemeieze un forum electronic in acest context.

• **Serviciul de voluntariat al tinerilor**

Serviciul de voluntariat reprezinta o forma de participare sociala, experienta educativa si un factor in ocuparea fortei de munca si in integrare, si ca atare justifica deopotriva asteptarile tinerilor si ale societatii.

Folosind metoda deschisa de coordonare, este necesar sa se depuna eforturi in anii ce vin pentru dezvoltarea serviciului de voluntariat, indeosebi la nivel national, regional si local. In acest context, s-ar putea pune probleme reflectiei asupra situatiei tinerilor voluntari in termenii protectiei legale si sociale.

Experientele pozitive dobandite de Serviciul de Voluntariat European vor fi utile pentru generalizarea practicarii voluntariatului de catre tineri (tip de supraveghere , metode de finantare , etc) .La nivel european , ceea ce intereseaza este asigurarea recunoasterii serviciului de voluntariat ca experienta educativa si ca perioada de instruire neformala. Serviciul de Voluntariat European pentru tineri ar putea fi extins printr-un parteneriat cu organisme mondiale care organizeaza si sprijina actiuni de voluntariat. Statele membre trebuie sa ia masuri imediate pentru a inlatura obstacolele care stau in calea mobilitatii tinerilor voluntari.

• **O mai buna cunoastere a domeniului tineretului**

¹⁴ De pilda, proiecte utilizind Internet-ul care sa fie complementare altor activitati desfasurate in cadrul initiativei "democratia electronica" (IST Key Action 1).

La nivel european , este necesara o mai buna intelegere a realitatilor care-i afecteaza pe tineri. In acest scop , Comisia Europeana propune utilizarea metodei deschise de coordonare pentru :

- inventarierea si introducerea in retea a structurilor existente , studiilor si cercetarilor despre tineret care sunt in curs de executare in cadrul Uniunii Europene ; in avantajul complementaritatii , vor fi luate in considerare dezbaterile si initiativele altor organisme internationale (Consiliul Europei , OCDE , Natiunile Unite) ;
- o reflectie asupra abordarii metodologice in acest domeniu la scara europeana;
- daca e cazul , elaborarea unui program de studii si cercetari , bazat in primul rand pe actiunile realizate la nivel national si profitand de oportunitatile oferite de cel de-al saselea program-cadru european de cercetare¹⁵;
- aplicarea instrumentelor statistice necesare , folosind in mod eficient resursele deja disponibile in cadrul Sistemului Statistic European¹⁶ .

4.2.O mai buna evaluare a tineretului in cadrul altor politici

Toate celelalte subiecte mentionate in timpul consultarii , ca de pilda ocuparea fortei de munca , educatia , tipuri de instruire formala si neformala , integrarea sociala , rasismul si xenofobia , imigratia , consumul , sanatatea publica si prevenirea riscurilor , mediul inconjurator , egalitatea in drepturi intre barbati si femei , etc vor impune o stransa coordonare cu autoritatile competente , atat la nivel national , cat si la nivel european.

Politicile si actiunile desfasurate la nivel european se vor baza pe Tratat si vor utiliza diverse instrumente politice disponibile.

Comisia Europeana va supraveghea ca liniile calauzitoare referitoare la tineret sa fie luate in considerare mai mult in cadrul acestor politici si forme de actiune , ori de cate ori e cazul si oricare ar fi instrumentele folosite.Rezultatele consultarii prezentate in Anexa 1 vor fi avute in vedere in acest scop.

Ministrii raspunzatori de politica de tineret trebuie de asemenea sa se asigure ca preocupile legate de tineret sunt luate in considerare in cadrul celorlalte politici, atat la nivel national cit si in realizarea politicilor europene.

Ca rezultat al exercitiului de consultare, Comisia Europeana considera ca educatia, instructia pe toata durata vietii, ocuparea fortei de munca si integrarea sociala, rasismul si xenofobia reprezita teme prioritare in cadrul carora dimensiunea tineret trebuie sa fie luata in considerare. Totodata problema autonomiei tinerilor justifica o analiza in profunzime.

• Educatia, instruirea pe tot parcursul vietii si mobilitatea

Educatia si pregatirea profesionala, fie in scoala, in universitate sau in afara acestora prin orice alte mijloace de instruire neformala, sunt abordate in comunicari facute Consiliului

¹⁵ Prioritatea 7 din programul-cadru de cercetare : “Cetatenii intr-o societate a cunoasterii in permanenta evolutie”.

¹⁶ Sistemul Statistic European (SSE) este o retea constituita din toate organismele guvernamentale care , la diferite nivele (regional , national si comunitar) raspund de culegerea , prelucrarea si diseminarea informatiilor statistice necesare pentru viata economica si sociala a comunitatii . Eurostat este punctul focal in cadrul Comunitatii pentru Sistemul Statistic European.

(care trateaza despre obiectivele sistemelor de educatie si de formare, creind un spatiu european de educatie si pregatire pe toata durata vietii) si fac obiectul proiectului comunitar.

In acest sens, asociatiile de tineret, lucratorii sociali si autoritatile locale din numeroase tari se implica in munca aprofundata cu tinerii. Desi isi pastreaza caracterul inovator si neformal, si ca parte a pachetului general de masuri pentru educatia in tot cursul vietii, aceasta munca trebuie sa beneficieze de:

- o mai clara definire a conceptelor, a competentelor dobindite si a standardelor de calitate;
- o mai mare consideratie pentru persoanele care se implica in aceste activitati;
- o mai inalta apreciere a acestor activitati;
- o sporita complementaritate cu educatia si pregatirea formala.

Mobilitatea a facut de asemenea obiectul unui plan de actiune si al unei recomandari aprobate la Consiliul European de la Nisa in decembrie 2000 si respectiv, prin procedura co-deciziei, de Parlamentul European si de Consiliu in iulie 2001. Aceste initiative trebuie sa fie compatibile cu cele care ar putea rezulta din aplicarea metodei deschise de coordonare in domeniul tineretului.

• **Ocuparea fortei de munca**

Uniunea Europeana este foarte activa indeosebi in acest domeniu de mai multi ani. Ca urmare a Consiliului European de la Luxemburg din noiembrie 1997, U.E. a dezvoltat o strategie europeana pentru ocuparea fortei de munca. Aceasta strategie de bazeaza pe un nou capitol "Ocuparea fortei de munca" inclus in Tratatul de la Amsterdam.

In materie de asigurare a locurilor de munca, statele membre sunt invitate sa transpuna in viata politici care sa stimuleze integrarea si accesul tuturor pe piata muncii. Aceste politici se articuleaza pe patru "stilpi" principali: imbunatatirea capacitatii de insertie profesionala; dezvoltarea spiritului antreprenorial si crearea lucurilor de munca; incurajarea adaptabilitatii firmelor si a angajatilor acestora; consolidarea politicilor de egalitate, a sanselor intre barbati si femei.

In ceea ce priveste in mod specific tineretul, liniile calauzitoare pentru ocuparea fortei de munca subliniaza necesitatea elaborarii politicilor de prevenire a somajului pe termen lung pe baza unei consilieri individuale; imbunatatirea sistemelor de educatie si de formare; reducerea numarului de tineri care abandoneaza inainte de vreme sistemul de invatamint; generalizarea asimilarii noilor tehnologii.

• **Integrare sociala**

Consiliul european de la Lisabona din martie 2000 a decis punerea in aplicare a metodei deschise de coordonare pentru stimularea integrarii sociale. Bazata pe strategia europeana a fortei de munca, aceasta metoda imбина obiectivele comune de lupta impotriva excluderii sociale si a saraciei (adoptate de Consiliul Europei la Nisa in decembrie 2000) cu planurile nationale de actiune (prezentate pentru prima data in iunie 2001).

In acest domeniu, statele membre sunt indemnate sa-si stabileasca prioritatile si principalele masuri politice in planurile lor nationale, pe baza celor patru obiective comune adoptate la

Nisa: promovarea participării la piața muncii și accesul tuturor la resursele, drepturile și serviciile necesare; prevenirea riscurilor excluderii; adoptarea de măsuri pentru membrii cei mai vulnerabili ai societății; mobilizarea tuturor actorilor sociali și stimularea participării.

În ce privește problema specifică a tineretului, s-au abordat diverse aspecte, atât în cadrul obiectivelor comune, cât și al planurilor naționale de acțiune: și anume, dezvoltarea unei piețe a muncii favorabile includerii tinerilor; garantarea resurselor și veniturilor adecvate pentru tinerii în dificultate, în special pentru membrii minorităților, tinerii în situații precare, tinerii defavorizați; sporirea accesului la servicii de calitate (locuințe, sănătate, cultură și justiție); revigorarea zonelor suferind de pe urma multiplelor dezavantaje.

- **Tinerii împotriva rasismului și a xenofobiei**

Articolul 13 din Tratatul de la Amsterdam întărește în mare măsură eforturile pentru combaterea oricărei forme de discriminare, iar uniunea Europeană a dobândit noi instrumente în acest domeniu (două directive și un program de acțiune)¹⁷.

Tinerii reprezintă un grup deosebit de receptiv când vine vorba de abordarea discriminării, și în special de combaterea rasismului și a xenofobiei și sunt extrem de atașați de modelul societății multiculturale.

La nivel comunitar, se propune să se acorde prioritate luptei împotriva rasismului și a xenofobiei în toate programele și acțiunile comunitare care-i afectează pe tineri. Centrul european de monitorizare a rasismului și xenofobiei ar putea juca un rol important, iar acțiunea societății civile în acest domeniu va trebui să fie sprijinită. Activitatea Comisiei se va baza pe constituirea unei rețele de organizații de tineret care sunt active în lupta contra rasismului și xenofobiei și care acționează pentru respectul tuturor, în special al minorităților. Acest obiectiv urmărește să le permită tinerilor să contribuie la efortul global depus de U.E. în acest domeniu.

La nivel național, statele membre trebuie de asemenea să dea prioritate acestei teme în măsurile lor destinate tineretului. Munca la nivel local, sub forma proiectelor ce favorizează solidaritatea și responsabilitatea, trebuie să joace un rol cheie în această luptă.

- **Autonomia tinerilor**

Ținând cont de importanța majoră a problemei autonomiei tinerilor, constatare reușită în urma exercitiului de consultare, Comisia Europeană propune înființarea unui grup de lucru la nivel înalt care să consilieze Comisia și Consiliul Ministrilor în legătură cu diversele aspecte. Este vorba de o problemă complexă care necesită o expertiză multidisciplinară și prin urmare soluțiile impun implicarea altor politici în afara politicilor de tineret (asigurarea unui loc de muncă, familie, protecție socială, sănătate, transport, justiție și afaceri interne).

4.3. Utilizarea programului Tineret

Scopul programului Tineret este să-i încurajeze pe tineri să contribuie în mod activ la integrarea europeană, la dezvoltarea înțelegerii interculturale, la consolidarea valorilor fundamentale, ca de pildă drepturile omului, lupta contra rasismului și a xenofobiei, la

¹⁷ Directiva 2000/43/EC punând în aplicare principiul tratamentului egal între persoane indiferent de originea etnică sau de rasă; Directiva 2000/78/EC stabilind un cadru general pentru tratament egal în angajarea și ocuparea forței de muncă. Programul de acțiune comunitar de luptă împotriva discriminării 2001-2006: programul sprijină activitățile menite să combată discriminarea bazată pe originea rasială sau etnică, religie și credințe, înfrumătățire, vârstă și orientare sexuală.

dezvoltarea sentimentului de solidaritate, la incurajarea spiritului antreprenorial, a initiativei si creativitatii, la recunoasterea educatiei neformale si la intarirea cooperarii intre toti oamenii activi in domeniul tineretului. Programul este deschis de asemenea tuturor tarilor candidate la aderare.

In consecinta, programul Tineret trebuie sa fie considerat ca un instrument in beneficiul noii forme de cooperare recomandate in aceasta Carte Alba. In respectul deplin al Deciziei¹⁸ Parlamentului european si a Consiliului referitoare la instituirea acestui program, Comisia Europeana va propune in fiecare an, in planul de actiune al programului, anumite prioritati care concorda cu liniile calauzitoare stabilite in cadrul metodei deschise de coordonare. Evaluarea la mijlocul termenului de realizare a programului si pregatirea unui nou program ce va fi pus in practica incepind din 2007, vor contribui in egala masura la orientarea programului in directia unui sprijin optim pentru aplicarea metodei deschise de coordonare in domeniul tineretului.

In plus fata de masurile specifice mentionate mai sus, care vor fi dezvoltate in cadrul programului Tineret ca raspuns la dezbaterile desfasurate pentru redactarea Cartii Albe, se impune crearea unei noi platforme Internet pe tema rasismului si xenofobiei destinate tinerilor si, daca e posibil, administrata de catre tineri.

5. Concluzii

Cartea Alba isi propune sa doteze Uniunea Europeana cu un nou cadru de cooperare in domeniul tineretului.

In acest sens, aceasta Carte Alba raspunde solicitarilor ferme formulate de toate partile implicate in politica de tineret, inclusiv statele membre. Aceasta cooperare se va inspira din activitatile nationale si comunitare existente, dar se va baza totodata si pe aplicarea metodei deschise de coordonare in domeniul specific al tineretului si pe judicioasa evaluare a dimensiunii tineret in elaborarea altor politici.

La inceput, Cartea Alba a fost prezentata la colocviul de la Ghent, organizat sub presedintia belgiana, care a reunit toate partile consultate in acest proces. Cu prilejul desfasurarii Consiliului Educatie/Tineret din 29 noiembrie 2001, Comisia a prezentat continutul acestui document in fata Consiliului Ministrilor. Cartea Alba va fi de asemenea prezentata Parlamentului european, Comitetului regiunilor si Comitetului economic si social pentru solicitarea opiniilor acestor institutii.

Comisia va pune in aplicare mecanismele de cooperare convenite si isi va asuma responsabilitatea pentru continuarea actiunilor necesare si pentru activitatea de monitorizare.

¹⁸ Decizia nr. 1031/2000/EC din 13.04.2000.